

Bu sayı

Devrimci Marksizm'in ikinci sayısında ana dosya konusu, Türkiye sosyalist hareketinin son yarım yüzyılda yaptığı yolculuğun eleştirel bir değerlendirmesi. Bir ülkede solun geçmiş deneyimleri, birikimi, kazanımları ve yenilgileri, hareketin geleceğini doğrudan etkileyen faktörlerdir. Her ne kadar dünyanın ve Türkiye'nin değişen koşullarında sol her zaman yeni bir başlangıç yapsa da, yeni adımlar mutlaka eski dönemin izini de taşır. Dolayısıyla, bugünün ve geleceğin sosyalist hareketinin olası gelişmesini anlayabilmek için yakın geçmişte yaşanmış olan evrimi doğru temellerde kavrayabilmek gerekir. Ama konu sadece bu bakımdan önemli değildir. Bugün, 12 Eylül'den beri sınıf mücadelelerinin ve solun Türkiye'nin genel gelişmesindeki etkisinin zayıf olmasından hareketle bu topraklarda mücadele geleneğinin hiçbir zaman varolmadığı iddiası neredeyse sorgulanamaz bir önyargıya dönüşmüştür. Sosyalist hareketin geçmişteki faaliyetlerinin ve gücünün genç kuşaklara anlatılması bu teorinin kofluğunu ortaya koymak bakımından da önemlidir. Ayrıca, bu sayımızda 60'lı yıllarda Türkiye'de işçi sınıfı mücadeleleri üzerinde duran bir yazının varlığı, bu bakımdan sosyalist hareket konusundaki yazıları da tamamlamaktadır.

Türkiye solunun geçmişinin tartışılmasının bir başka önemi daha vardır. 1960-80 arası dönemde en büyük sosyalist akımların yaptığı ciddi, hatta yer yer ağır hataların da katkısıyla, o dönemin dev sınıf mücadeleleri muazzam bir yenilgi ile sonuçlanmıştır. 12 Eylül Türkiye burjuvazisinin, işçi sınıfının 60'lı yılların başından itibaren artan bir ivme ile devam etmekte olan mücadelelerini yenilgiye uğrattığı, sınıfın örgütlülüğünü ezdiği bir dönüm noktası olmuştur. Yenilen bir sosyalist hareketin eleştirisi ve özeleştirisine geleceğin hareketinin inşasında vazgeçilmez bir zorunluluktur. Oysa Türkiye solu geç-

mişin ciddi hatalarından ders çıkaramadığı gibi bugün başka bir bağlamda çok daha ağır hatalar işlemektedir. *Devrimci Marksizm*'in bu sayısında yer alan yazılar, hem dünün, hem de günümüzün hatalarına neşter vurarak sosyalist harekete farklı bir yürüyüşün ipuçlarını sunmaktadır.

İkinci sayının ilk yazısı Burak Gürel'e ait. Gürel yazısında 1970'li yıllardaki solu geniş bir arka plan perspektifi içinde tasvir ediyor. Türkiye sosyalist hareketinin hangi nesnel koşullar üzerinden şekillendiğini tartışan Gürel'in çalışması, dönemin en güçlü politik örgütlerinin tezlerini ortaya koyması bakımından önemli. Gürel, bu hareketlerin Stalinizmden devraldıkları katı şemalar dolayısıyla 70'li yıllarda yaşanan devrim öncesi durumun ihtiyaçlarına uygun bir politika geliştiremediğini vurguluyor.

Devrimci Marksist geleneğin eski, *Devrimci Marksizm*'in yeni yazarlarından Nail Satlığan 1960'lara odaklanıyor. Bundan bir süre önce düzenlenen ve dosya konumuz ile aynı başlığı taşıyan seminerler dizisinde yaptığı konuşmayı yazılı hale getiren Satlığan, 60'ların siyasi ortamını genel hatlarıyla değerlendiriyor. Yazarın üzerinde durduğu konu tarihsel Türkiye Komünist Partisi ve onun içinden çıkmış ve Türk solunda etkili olmuş iki isim, Mihri Belli ve Hikmet Kıvılcımlı.

Dosyadaki son yazı Sungur Savran'ın. Yazı 1980'lerden günümüze Türkiye sosyalist hareketine hâkim olan iki akımı, liberal sol ve ulusal solu mercek altına alıyor. Bu çalışma Savran'ın 1986'dan günümüze çeşitli dergilerde ve kitaplarda yer alan düşüncelerinin güncelleştirilmesi olduğu gibi bu çalışmaları bir sentezle taçlandırması bakımından ayrı bir değer kazanıyor. Savran, ulusal sol ve liberal sol reformizminin hegemonyasına teslim olan Türkiye sosyalist hareketinin açmazını bir kez daha vurgulamakla birlikte bu anlayışların aynı büyük akımın parçası olduğunu, "düşman kardeşler" olduklarını, ilk kez dile getiriyor. Savran'a göre ulusal sol ve liberal sol, *burjuva sosyalizmleri*.

Devrimci Marksizm, önümüzdeki sayılarda da Türkiye'de solun gelişimini çeşitli boyutlarıyla ele almaya devam edecek.

Ana dosya dışındaki ilk yazı Cenk Ötküner'in. Türkiye'deki sosyalist hareketin gelişimi ile işçi sınıfının atılımı arasındaki ilişkiye odaklanan Ötküner, yazısının ilk bölümünde uzak geçmişten gelerek 1960'lı yılları ele alıyor. İşçi sınıfının temel bir güç haline gelmesinin nedenlerini, dönemin işçi eylemlerini resmeden yazı, günümüz için bazı dersler de çıkarıyor. Dönemin siyasi gelişmelerini açıklarken işçi sınıfını görmezden gelen anlayışlarla sıkı bir tartışma yürüten Ötküner'in yazısı, doyurucu bilgiler içermesinin yanı sıra henüz yanıt bekleyen önemli bir soruyla bitiyor.

Bu sayıda bir yeniliğimiz var: "Arşiv" niteliğini taşıyan bir yazıya yer

Devrimci Marksizm

veriyoruz. “Durruti Dostları” adlı örgütün belgesini yayımlamaktaki amacımız, 20. yüzyılın en önemli tarihsel dönüm noktalarından biri olan İspanya devrimini Türkiyeli sosyalistlerin gündemine getirmek, bu büyük devrimde yaşanan kahramanlıkları anmak, sözde “demokratik” emperyalist ülkelerin alçaklığına ve işçi sınıfının Stalinist, anarşist ve sosyal demokrat önderliklerinin ihanetine bir kez daha dikkati çekmek. Yazının bütün boyutlarıyla kavranabilmesi açısından *Devrimci Marksizm* İspanya devrim ve iç savaşının ana evrelerini, çeşitli politik aktörlerin tavırlarını ve sol içinde bu konuda var olan farklılıkları okura anlatmayı amaçlayan bir giriş yazısına da yer veriyor. Böylece, İspanya devrimi konusunda okura doyurucu bilgiler sunabildiğimiz kanısındayız. İşçi hareketinin ve sosyalizmin geçmişinin daha iyi tanınması bakımından, “Arşiv” parçalarına ileride de yer vermeyi umuyoruz.

Son olarak bir duyurumuz var. Kısa bir süre sonra web sitemiz açılıyor. “devrimcimarksizm.net” adresiyle faaliyete girecek olan sitemiz sayesinde başka bir kanaldan daha iletişim kurabileceğiz. Eski sayıların yazılarını bu siteden izlemek mümkün hale gelecek.

Üçüncü sayıda buluşmak üzere, hoşçakalın.